

Dissimilis

NR. 1 / JULI 2025 ET MAGASIN UTGITT AV DISSIMILIS NORGE



Portrett av Nathalie Sturim **side 10**

Prisdryss **side 12**

Vårens fagseminar **side 22**

FOLKEFEST PÅ RÅDHUSPLASSEN

Dissimilisfestivalen 2025



MEDLEMSKAP I DISSIMILIS NORGE

INTERESSEORGANISASJON

Medlemskap i Dissimilis Norge gir en rekke fordeler. Tilgang på søknad om økonomisk støtte, årlig fagseminar og kursing, stort nettverk, Dissimilismagasinet, festival og andre arrangementer.

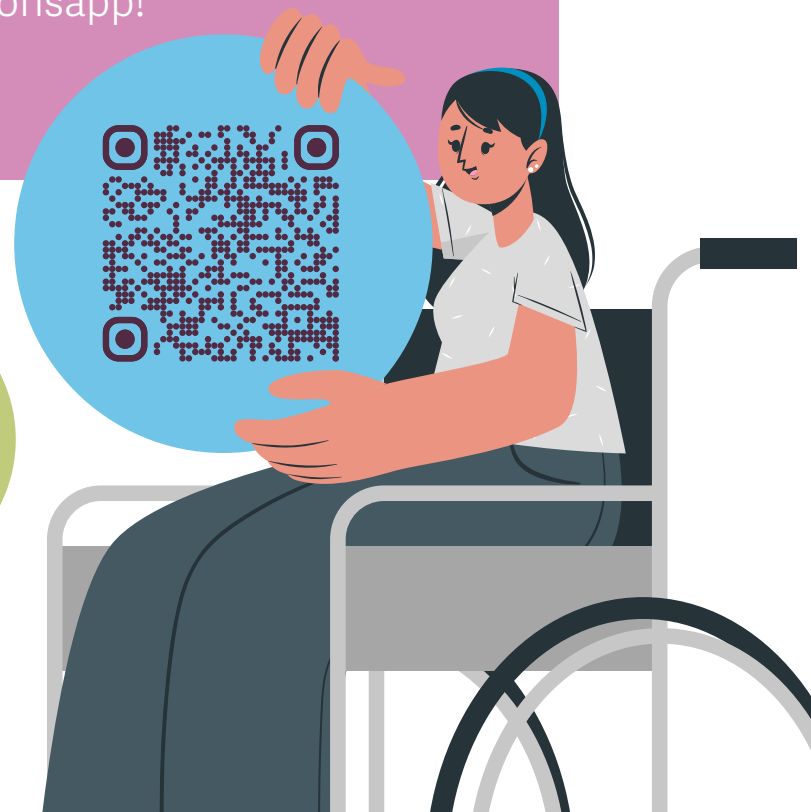
FAGLIG STØTTE

Gjennom kompetansesenteret tilbyr vi kurs, workshops og foredrag i farge-notasjon, lydteknikk, dans, arbeid med musikk- og helsegrupper mm.

RESSURSBANK

På vår hjemmeside finner du ressurser som opplæringsvideoer, fagartikler og lydspor. Du kan bestille faghefte, tilretteleggingsmateriell og få tilgang til vår gratis nettbaserte fargenotasjonsapp! (krever bruker).

SCAN QR-
KODEN FOR
Å SE ALLE
MEDLEMS-
FORDELER



Dissimilis rundt	3
Portrett av ny generalsekretær Nathalie Sturim	10
Prisdryss over A-laget	12
Sterke stemmer	14
Dissimilisfestivalen; en folkefest for alle	16
Vårens fagseminar	22
Vi trenger mer funksjonsmangfold i kunsten	24
Nytt tilbud om veiledning i Dissimilis	26
Dissimilis i viktige fellesskap	28
Handletorget	30

Kolofon

Utgiver Dissimilis Norge
Telefon: 67 17 48 80
e-post: post@dissimilis.no
www.dissimilis.no
Besøks- og postadresse:
Emma Hjorths vei 50,
1336 Sandvika

Generalsekretær:
Nathalie Sturim
E-post: nathalie@dissimilis.no
Tlf. 936 28 402

Redaktør:
Nathalie Sturim

Redaksjonskomité: Silje Ask,
Hilde Gulbrandsen,
Sunniva Molvær Ihlhaug
og Martine Rieck

Annonser: Dissimilis

Design: Vibeke Marnburg
vmarnburg@gmail.com

Forsidefoto: Thomas Torheim

Opplag: 2000

Trykk: Merkur Grafisk AS



NATHALIE STURIM
Generalsekretær



Kjære leser,

Det er med stor glede jeg skriver denne hilsenen, som splitter ny generalsekretær i Dissimilis Norge. Jeg har bare vært i gang noen måneder, men har allerede fått oppleve litt av bredden, engasjementet og hjertet som preger denne organisasjonen. Her skjer det virkelig ting – hver eneste dag, over hele landet.

I denne utgaven av Dissimilismagasinet får du blant annet et tilbakeblikk på Dissimilisfestivalen – en ekte folkefest der hundrevis av artister sto på scenen og tusenvis av publikummere fylte området med begeistring og fellesskap. Du får også møte flere av gruppene våre og få et innblikk i det mangfoldige arbeidet som foregår ute i lokalmiljøene – i kor, band og prosjekter som ikke bare bygger fellesskap og gir rom for mestring, men som også gir publikum sterke, rørende og profesjonelle opplevelser.

I tillegg byr vi på et faghjørne med kronikk og informasjon om veiledning, og du kan lese mer om hvordan Dissimilis også er til stede i politiske og faglige sammenhenger. Og hvis du er nysgjerrig på hvem jeg er, så finner du også en liten sak om det lenger inn i bladet.

Jeg håper du finner noe i disse sidene som berører, engasjerer eller inspirerer – og som gir et lite glimt av alt det store som skjer i og med Dissimilis.



**Her skjer det virkelig ting
– hver eneste dag, over hele landet.**



– Feiret Verdensdagen for Downs syndrom med forestillinger, fellesskap og ny begynnelse

Tekst: **BRIGHT WAMWANDUKA** Foto: **ELIN BERNATEK**

Den 21. mars 2025 ble Verdensdagen for Downs syndrom markert med en stor-slått feiring på Sentralen i Oslo. Arrangementet ble til gjennom et inspirerende samarbeid mellom Downs Syndrom Norge, Blekksprut, Fossheim, Dissimilis – og en gruppe som lenge har vært en del av medlemsgruppen til kulturhuset X-ray.

Dagen bød på to forestillinger, og rundt 200 publikummere tok turen innom for å oppleve en meningsfull og inkluderende markering. Det var høy energi på scenen, sterke kunstneriske innslag og et varmt fellesskap blant både deltakere og publikum.

Midt i feiringen ble det også annonsert en spennende nyhet: Gruppen lanserte sitt nye navn og organisasjonsform – Stiftelsen Unike. Etter å ha vært en del av medlemsgruppen til X-ray, har de nå etablert seg som en egen stiftelse – med mål om å videreføre og styrke arbeidet for inkludering, kunstnerisk utfoldelse og synliggjøring av mennesker med utviklingsvariasjoner.

Markeringen ble ikke bare en festdag, men også et tydelig uttrykk for hva samarbeid, kultur og fellesskap kan bety – og for hvordan stemmer får plass når noen gir rom.



TVEITERÅS UNGDOMSKOR FEIRET 20 ÅR MED MUSIKALSK FESTKVELD

Tekst: **NATHALIE STURIM,**
Foto: **SVENN OWE HAUGLAND/KAJA OLAUSSEN**

Den 19. juni ble Tveiterås ungdomskors 20-årsjubileum markert med en stor-slått konsert og feiring i Bergen. Rundt 50 sangere og inviterte gjester deltok i markeringen, som ble en kveld full av sangglede, fellesskap og gode minner. Prosjektet fikk støtte fra Kronprinsesse Märthas Minnefond og Bergen kommune.

Jubileumsforestillingen trakk linjer tilbake i tid og løftet frem viktige musikalske samarbeid. Trubadur Harald Nesse, som har samarbeidet med koret siden 2008, bidro med egne låter og nær tilstedeværelse. Jazzpianist Knut Kristiansen ble også hyllet for sitt betydelige bidrag til korets utvikling – blant annet gjennom konserter med Alf Prøysen og prosjektet Puls med impuls.

På scenen denne kvelden stod også trommeslager Mikael Chauvet Jørgensen og bassist Sigmund Vik, to musikere som har vært med på å løfte flere av korets prosjekter de siste årene. I tillegg ble musikkterapeut Sarah Verney fra England trukket frem som en viktig støttespiller, blant annet for sin rolle i å gjøre korets reise til Oxford mulig i 2014.

Feiringen ble en musikalsk og sosial hyllest til to tiår med inkluderende sangmiljø – og et bevis på hva engasjement, samarbeid og sang kan bety for unge mennesker.



Latterkrampe og teatermagi med Det Grenseløse Teateret

Tekst: **JOHANNE SETSÅ,** Foto: **LENE HAGEN**

I juni fylte Det Grenseløse Teateret Kulturverket Flammen i Nittedal med latter og begeistring, da de hadde premiere på komedien Kaos i Kulissene. Forestillingen – en hylende morsom metateater-farse om alt som kan gå galt når man setter opp et teaterstykke – ble en braksuksess.

Skuespillerne leverte med imponerende presisjon, glimt i øyet og herlig humoristisk timing. Publikum lo så tårene trillet og lot seg sjarmere av ensembles tilstedeværelse og spilleglede.





Idiotiens Historie kapittel 1

Tekst: **AKSEL ØIEN** Foto: **IVEN CELIN AARLAK OG AKSEL ØIEN**

I løpet av det siste året er det blitt utviklet en rekke teaterforestillinger ved Sjiraffen Kultur- og Kompetansesenter. Blant dem er Idiotiens Historie: Kapittel 1, som springer ut av prosjektet Utviklingshemmede i perspektiv – et utforskende arbeid som løfter frem historier om mennesker med funksjonsvariasjoner.

Gjennom kollektive prosesser har vi undersøkt og iscenesatt historiske kilder, både fra Trondheim og fra verden for øvrig. Sammen har vi gått i dybden på et lite kjent materiale – fortellinger som, så langt vi vet, aldri tidligere har blitt formidlet på denne måten i Norge. Dette prosjektet er viktig for oss, og ikke minst for våre aktører, som i utgangspunktet etterspurte sin egen historie. En voldsom og mangfoldig historie, full av spørsmål – nettopp fordi skildringene ofte er ufullstendige og materialet fragmentert.

Derfor har vi også valgt et kunstnerisk språk. Et språk som kan romme mer enn fakta alene. Idiotiens Historie er ikke et dokumentarteater som gir klare svar på hva historien er – for vi har ikke alle svarene.

Målet vårt med dette første kapittelet – av mange – er å skape engasjement og åpne for dialog med publikum. For å forklare, diskutere og undre sammen. Vi håper at Idiotiens Historie når frem til et bredt publikum av unge voksne og eldre – mennesker som selv bærer et ansvar for fremtiden, og for historien vi fortsetter å forme sammen.



Idiotiens Historie har premiere ved Dokkhuset i Trondheim mandag 6. oktober 2025



SMK-Viking – musikkglede som trollbinder

Tekst og foto: **NATHALIE STURIM,**

SMK-Viking er et band som virkelig sprer musikkglede! Medlemmene kommer fra Sigdal, Modum og Krødsherad, og hver onsdag møtes de til øving. Årets høydepunkt var den tradisjonelle sommerkonserten – som fylte Åmot kirke til randen.

Temaet i år var Disney, og akkurat som filmene tar oss med inn i en eventyrlig verden, trollbandt bandet publikum fra første tone. Konserten ble en musikalsk reise full av magi og glede.

Ekstra stas var det å motta en raus anerkjennelse for arbeidet og betydningen gruppa har i lokalsamfunnet: En sjekk på 10 000 kroner fra Lions Club Modum og Lions Club Sigdal! Støtten

betyr mye – både som en bekreftelse på verdien av det vi gjør, og som et viktig bidrag for at bandet kan fortsette å skape fellesskap og musikkopplevelser også i tiden fremover.



LANGVARIG MUSIKKGLEDE PÅ TORSDAGSKLUBBEN I HARSTAD

Tekst: **ANNE-GRETE ROULUND,** Foto: **PRIVAT**

I Harstad samles bandet Rockefår til øving hver uke på Torsdagsklubben – et tilrettelagt fritidstilbud for mennesker med ulike funksjonsnedsettelse. Klubben har vært en aktiv del av byens kulturliv i hele 43 år, og Rockefår har vært med på reisen i over 30 av dem.

Bandet markerte sitt 30-årsjubileum i fjor med konsert på Harstad kulturhus. Nå nylig gjennomførte de nok en konsert, denne gangen i klubbens egne lokaler, med et engasjert publikum til stede.

Rockefår har etablert seg som en viktig del av det lokale kulturmiljøet og fortsetter å formidle musikkglede og scenisk energi på Torsdagsklubben.



Innbyggere får skinne på hovedscenen i Sola kulturhus

Tekst: **KATRINE MYKLEBUST** Foto: **MARHE LUISE STAVELAND**

Tilhørighet og meningsfull fritid er viktig for alle mennesker – og det tar vi på alvor i Sola kommune.

År etter år arrangerer kommunen Talenten – en talentkonkurranse for mennesker med ulike funksjonsnedsettelse. Målet er at alle deltakere skal oppleve glede, mestring og anerkjennelse når de entrer hovedscenen i Sola kulturhus. Alle får personlig tilbakemelding på sin opptreden, og stemningen er preget av begeistring, støtte og fellesskap.

Årets dommerpanel besto av ordfører Janne Stangeland Rege, musiker Glenn Lyse og kommunedirektør Knut Underbakke. Innbyggerne bidro med

sang, dans og vitser – og ikke minst: flere var også i sving bak scenen som teknikere og scenemestere.

Også nabokommuner i fylket deltar i Talenten, som har utviklet seg til å bli et stort høydepunkt for hele kommunen. Denne søndagen var det rundt 50 deltakere som optrådte på scenen.

I Sola kommune er fritidsklubben en del av Dissimilis, og gjennom den har vi rundt 100 medlemmer i organisasjonen. Sandnes kommune deltok med eget Dissimilisband og i pausen fikk publikum i tillegg oppleve et innslag fra gruppa i Sola som deltar i «Sang og musikk for alle» – et tilbud i regi av Dissimilis.



ATELIER BLEKKSPRUT LØFTET UNGE STEMME I MANGFOLDSPARLAMENTET

Tekst og foto: **EMMA DAVIS**

I mars deltok Atelier Blekksprut i prosjektet Mangfoldsparlamentet, på oppdrag fra Downs Syndrom Norge. Prosjektet hadde som mål å løfte stemmer som ofte ikke blir hørt – og i dette tilfellet stod seks unge voksne med Downs syndrom i sentrum.

Gjennom en helg med kreative workshops brukte deltakerne kunst som verktøy for å utforske og uttrykke hva som er viktig for dem, og hvilke drømmer de bærer på. Hver deltaker laget sin egen fane – sterke, visuelle uttrykk for verdier, håp og identitet.

Fanene ble stilt ut og presentert for politikere under markeringen av Verdensdagen for Downs syndrom 21. mars. Prosjektet fikk støtte fra Sparebankstiftelsen DNB, og ble et kraftfullt eksempel på hvordan kunst kan gi rom for refleksjon, selvrepresentasjon og synlighet.



Lydløst på Ski-VM – en dag vi aldri glemmer

Tekst: **KAJA LID** Foto: **ÅFJORD KULTURSKOLE**

Torsdag 6. mars fikk Lydløst, som er en del av Åfjord kulturskole, æren av å spille på selveste Ski-VM i Granåsen. Det ble en dag preget av kraftig vind, kreative løsninger og store opplevelser – en dag vi sent vil glemme.

Morgen startet dramatisk. Ferga over fjorden ble innstilt på grunn av vinden, og vi ble sittende fast på feil side. Plan A og B røk, men heldigvis hadde vi både arrangørstaben og løsningsorienterte foreldre på telefonen. De holdt hodet kaldt og fikk på plass en plan C, som gjorde at vi kunne spille på den store utescenen da været bedret seg utover ettermiddagen.

Vel framme ble vi møtt av Steinar Haugen, sjef for tilgjengelighet under Ski-VM, og resten av det imøtekomende teamet. Vi fikk kjøre inn bakveien, bærehjelp til utstyret, og det var ordnet en rampe til scenen. I tillegg fikk vi se Norge ta gull i herrestafetten fra flotte plasser – en ekstra bonus som gjorde dagen komplett.

Logistikken var imponerende godt tilrettelagt, og vi følte oss både sett og ivaretatt. Det er ikke tilfeldig at Ski-VM som første utendørs idrettsarrangement har fått Tilgjengelighetsmerket fra Norske Kulturarrangører – det merket er vel fortjent!

Deltakelsen på Ski-VM ble en sterk opplevelse og et minne for livet, både for musikere og publikum.



Fargerik sommerstart med Sing Song Singers

Tekst: **KRISTIN W. BERNTZEN** Foto: **JAN EINAR JOHRDE**

Lørdag 31. mai fylte Dissimilis-koret Sing Song Singers sentrum av Lillehammer med sang, farger og smil da de inviterte til minikonsert på Sigrid Undsets plass. Konserten var en gave til byens befolkning – en musikalsk markering av sommerens ankomst.

I strålende solskinn samlet det seg opp mot 150 mennesker, som lot seg engasjere og underholde av korets varierte repertoar. Publikum fikk høre både Sing Song Singers egen sang, DO-RE-MI, Optimist, Tenke sjæl, Sussebass og La det swinge. På oppfordring fra publikum rundet koret av med et ekstranummer – en Abba-medley på norsk – til stor begeistring fra både tilhørere og sangere.

Konserten var den første i en rekke lokale opptredener gjennom året, der koret ønsker å være synlig og til stede i nærområdene mange av koristene kommer fra. Neste stopp blir Gausdal og Øyer til høsten.

Å ville være der det skjer – og der det trengs

Tekst: MARTINE RIECK Foto: PRIVAT

INFO



Navn: Nathalie Sturim
Alder: 39
Bosted: Oslo
Sivilstatus: samboer med Thomas og mamma til Jonathan på 2 år
Utdanning: Mastergrad i psykologi, med tilleggsstudier innen frivillighetsledelse.
Beste konsertopplevelse: Dolly Parton
Drømmer om å lære: å spille piano

Det var egentlig ikke planen. Stillingen som generasekretær dukket bare opp – og ble umulig å overse– Jeg kjente Dissimilis fra før, gjennom tidligere jobb som støttekontakt og erfaring fra bolig, og gjennom styrearbeid i Helt Med. Jeg hadde sett hva Dissimilis betyr for folk. Ikke bare på scenen, men i livene deres. Da jeg så utlysningen, kjente jeg at dette måtte jeg søke på.

Nå, noen måneder inn i jobben, beskriver hun det som en drømmejobb. – Jeg har blitt møtt av et stort og varmt fellesskap – fullt av engasjement, talent og vilje. Både fra medlemmene våre, støttespillere og ikke minst de kunnskapsrike og inkluderende kollegene på kompetansesenteret. Det har vært travelt, men veldig fint. Og jeg kjenner at dette gir mening.

RETT I HJERTET

Dissimilisfestivalen ble et tidlig høydepunkt. En hel helg fylt av kunst, musikk og ekte uttrykk. – Det var rørende. Jeg fikk oppleve pur musikkglede, tonnevis av talent – og et fellesskap som bare må oppleves. Det traff meg rett i hjertet. Hun visste at Dissimilis var stort, men hun innrømmer at hun ikke forsto omfanget før hun fikk se det med egne øyne. – Det er en bevegelse. Vi gjør virkelig Norge rikere. Det er så mange som føler eierskap, og det forpliktende fellesskapet er en styrke.

ET FELLESSKAP Å HØRE TIL I

Å være generalsekretær handler for Nathalie ikke bare om strategi og drift. Det handler først og fremst om folk.

– Jeg vil være tett på. Det er medlemmene våre som vet hva som trengs – utøverne, familiene og de frivillige. Jeg vil være tilgjengelig, og jeg setter stor pris på hver eneste henvendelse. Jeg kommer også til å etablere faste digitale møtepunkter, både for bandledere og medlemmer.

Hun beskriver Dissimilis som et kompetansemiljø og et kunstnerisk kraftsenter – men også som et fellesskap man virkelig hører til i.

– Jeg håper vi fremstår som et sted hvor det er plass til folk akkurat slik de er. Et fellesskap der mange kan kjenne tilhørighet, finne sin plass og sin stemme, utvikle kunstneriske ferdigheter og oppleve ekte fellesskap.

BLIKKET FREMOVER – OG SAMMENHENGENE SOM TELLER

Når Nathalie snakker om veien videre, er det tre ting som går igjen: synlighet og samfunnskontakt, samarbeid og tilgjengelighet – og forutsigbar økonomi. – Vi må være synlige – med gode historier som viser hvem vi er og hva vi får til. Samtidig må vi være tydelige i dialogen med myndigheter og beslutningstakere, og vise hva vi trenger og hva vi kan bidra med. Samarbeid og tilgjengelighet henger tett sammen. Hun trekker frem behovet for tettere bånd mellom medlemsgruppene og kompetansesenteret, og et ønske om å bygge langsiktige relasjoner med skoler, kommuner, forskningsmiljøer, andre organisasjoner og næringsliv. – Jeg vil være en støttespiller som er lett nå, og jeg ønsker å møte folk – både digitalt og fysisk. Gode relasjoner tar tid å bygge, og det er noe jeg vil prioritere. Lytte, bli kjent og være til stede. Og så



” – Jeg vil være en støttespiller som er lett å nå. Både fysisk og digitalt. Gode relasjoner tar tid å bygge, og det er noe jeg vil prioritere.

var det økonomien. Hun legger ikke skjul på at det er et område hun er opptatt av. – Forutsigbare rammer er selve fundamentet. Det er det som gjør at vi kan drømme, planlegge og gjennomføre. Jeg vil jobbe for solide tilskudd, forenklete prosesser og flere bein å stå på – også gjennom samarbeid med private aktører. Hun ser også på teknologi som en ressurs, ikke en trussel. – Kunstig intelligens kan hjelpe oss å bruke tid og ressurser klokere. Det handler ikke om å erstatte mennesker,

men om å få mer tid til det som betyr noe. Et sitat hun stadig vender tilbake til, er fra Gro Harlem Brundtland: «– Alt henger sammen med alt. Jeg tror virkelig på det. Når vi jobber godt med synlighet, påvirker det økonomien. Når vi styrker samarbeid, øker kvaliteten. Det ene henger alltid sammen med det andre.» Selv om hun brenner for jobben, finner hun også glede i det nære. Nathalie er en ivrig publikummer som elsker kulturlivet – konserter, teater og alt som rører. Men

aller viktigst er hverdagen med sønnen Jonathan. – Timene mellom jeg henter ham i barnehagen og legger ham om kvelden er få – og ekstremt verdifulle. Da må telefon, møter og e-poster vente. Hun beskriver seg selv som en sosial sjel som elsker folk og samvær – men som også setter pris på ro, en bok i fanget, og god musikk eller en podcast på øret. – Og mat. Jeg er et skikkelig matvrak, altså. Jeg kunne levd på grilla sjøkreps, kruttsterk asiatisk og en god wienerpølse med rå løk, ler hun. Men akkurat nå er det Dissimilis som opptar tankene. Fremtiden, relasjonene – og alle de små og store øyeblikkene som venter. – Jeg gleder meg til å bygge fellesskapet videre. Til å være med når folk får skinne. Og til alt vi skal få til – sammen.



Prisdryss over A-laget

– underholdning og menneskerettigheter hånd i hånd

Det har vært et eventyr av en vår for A-laget, med mange Dissimilis-elever som reportere og vår egen kunstneriske leder Lars Tingelstad som ordstyrer.

Tekst: **NATHALIE STURIM**, Foto: **OLAV HELLAND**

Ikke bare har de fått stående applaus fra seere over hele landet – nå har de også blitt hedret med to store og velfortjente priser: Gullruten for beste underholdningsprogram og SOR-prisen 2025.

De to prisene representerer ulike, men like viktige sider av det Dissimilis arbeider for. Der Gullruten løfter frem A-laget som et fremragende underholdningsprogram, anerkjenner SOR-prisen det sterke bidraget serien gir til å fremme rettigheter, synlighet og samfunnsdeltakelse for personer med utviklingshemming.

GULLRUTEN: BESTE UNDERHOLDNINGS-PROGRAM

Under Gullruten-showet ble A-laget kåret til beste underholdningsprogram. Det er en stor anerkjennelse av det sterke TV-håndverket bak serien, og av den enorme formidlingsevnen reporterne og produksjonen har vist. Serien har vist at mangfold ikke er et tillegg – det er selve drivkraften.

SOR-PRISEN 2025: ET TYDELIG BUDSKAP

Da SOR-prisen ble delt ut på Grand Hotel i Oslo, var det med rød løper og stående applaus. Prisen, som gis til enkeltper-

soner eller aktører som utmerker seg i arbeidet for rettigheter og levekår for personer med utviklingshemming, gikk i år til A-laget. Det var en feiring av serien som på en unik måte har bidratt til økt forståelse, utfordret fordommer og løftet frem reelle stemmer fra utviklingshemmede i offentligheten.

ETT LAG PÅ TV – HUNDRE LAG I VIRKELIGHETEN

Dissimilis er stolte og takknemlige – både for hederen og for at så mange har fått øynene opp for alt A-laget representerer. Serien har vist hvor sterkt det kan bli når



mennesker med ulike forutsetninger får plass i offentligheten, blir lyttet til og får skinne på egne premisser.

Men det som skjer på skjermen, skjer også utenfor. Bare i Dissimilis finnes det over hundre slike A-lag: lokale grupper over hele landet, som hver uke står på scener, øver, opptre, samarbeider og bygger fellesskap. De utfordrer fordommer, viser hva inkludering virkelig betyr – og skaper ringvirkninger i sine nærmiljø – akkurat som TV-serien nå har blitt hyllet for.



Sammen flytter vi grenser, åpner dører og endrer synet på hva som er mulig.

Hver og én av disse er like viktige. Sammen flytter vi grenser, åpner dører og endrer synet på hva som er mulig. Det er nettopp dette som er kraften i Dissimilis: et fellesskap som feirer ulikhet, løfter frem talent – og viser at kunst og deltakelse hører hjemme hos alle.





„ Nå håper vi at ordene følges av handling, og at lovendringen blir vedtatt.

STERKE STEMME

Dissimilis har synlige artister med sterke stemmer i mange lokalmiljøer, og vi opplever også stor oppmerksomhet nasjonalt – særlig etter at A-laget har rullet over rekordmange skjermene i de norske hjem.

Tekst: **NATHALIE STURIM** Foto: **NORGES IDRETTSFORBUND OG DISSIMILIS**

Vi får stadig flere henvendelser fra arrangører som ønsker oss på scenen, bidrar med både synlighet og kunstnerisk kraft i samfunns- og politiske sammenhenger. Her er noen høydepunkter fra våren og forsommeren:

ÅRETS VIKTIGSTE FROKOST

Sammen med ASVL var vi til stede på Eidsvolls plass foran Stortinget under «Årets viktigste frokost», med budskapet #helelaget – arbeid er mulig for alle. Fokus var klart: Norge trenger flere i jobb, og da må hele laget med – også de som lenge har sittet på innbytterbenken.

Dissimilis, ved Line Schøyen Andersen,

Henrik Øien og Christian Gathe bidro med musikk for de oppmøtte og vår gode venn og støttespiller Else Kåss Furuseth holdt en engasjert appell.

MOTTAKELSE FOR SPECIAL OLYMPICS-TROPPE

Regjeringens representasjonsbolig åpnet dørene for utøverne fra Special Olympics World Winter Games. Konstantin Karakostas og Lars Tinglestad fra Dissimilis bidro med musikalske innslag på en dag som også markerte et lite stykke historie: Prins Sverre Magnus deltok for aller første gang på offisielt oppdrag – alene.

MUSIKK FOR MENNESKERETTIGHETER – CRPD INN I LOVEN

Det ble en merkedag da regjeringen annonserte at de vil fremme forslag om å inkorporere FN-konvensjonen om rettighetene til personer med nedsatt funksjonsevne (CRPD) i menneskerettsloven. Dissimilis var på plass og åpnet pressekonferansen med musikk – igjen ved Konstantin og Lars. Statsministeren, flere statsråder og mange organisasjoner innen funksjonshemmedes rettighetsarbeid var samlet. Nå håper vi at ordene følges av handling og at lovendringen blir vedtatt.





– EN FOLKEFEST MED ROM FOR ALLE

Fredag 6. og lørdag 7. juni gikk årets Dissimilisfestival av stabelen – en fargerik og inkluderende feiring av musikk, mangfold og fellesskap. I år ble festivalen arrangert på en ny og sentral plassering foran Nobels Fredssenter i Oslo, til stor begeistring fra både deltakere og publikum.

Tekst: **NATHALIE STURIM** Foto: **THOMAS TORHEIM**

Over 300 artister fra 40 grupper inntok scenen i løpet av helgen, med et program fylt av musikk, dans, humor og ekte formidlingsglede. Med styrtregn den ene dagen og strålende sol den neste, lot ikke publikum seg stoppe – stemningen var like god uansett vær.

Statsminister Jonas Gahr Støre åpnet festivalen på fredag, og varaordfører i Oslo, Juliane Ofstad, åpnet lørdagen. Begge dagene ble ledet av entusiastiske

konferansierer: Dean-Erik Andersen og Stian Barsnes-Simonsen. Et av helgens mange høydepunkter var da Else Kåss Furuseth kastet seg ut i en energisk versjon av Mustang Sally sammen med en gjeng Dissimilisartister, til stormende jubel fra publikum.

Lørdagen bød også på en gledelig prisoverraskelse. Tidligere generalsekretær i Norsk musikkråd, Bjarne Dæhli, fikk via sin IT-partner, muligheten

til å velge en organisasjon som skulle motta en donasjon på 10 000 kroner – og valget falt på Dissimilis. Med varme ord, vakre blomster og den rause gaven, overrakte han prisen til generalsekretæren i Dissimilis på scenen. Det ble samtidig annonsert at midlene vil legges til Kulturstipendpotten som deles ut til medlemsgruppene – slik at enda mer musikkglede kan skapes lokalt, over hele landet.

Festivalområdet var utformet som





”

Dissimilisfestivalen er en årlig markering av det kunstneriske mangfoldet i samfunnet – og viser hva som er mulig når mennesker blir sett, løftet frem og får frihet til å uttrykke seg.



en levende familiescene, med aktiviteter som engasjerte både store og små. Ansiktsmaling, lykkehjul og loddssalg skapte liv og røre mellom scenenummerene – og i matbodene gikk det unna. Det ble solgt rekordmange vafler og grillmat, noe som vitner om både imponerende frivillig innsats og stor tilstrømming av publikum.

Dissimilisfestivalen er en årlig markering av det kunstneriske mangfoldet i samfunnet – og viser hva som er mulig når mennesker blir sett, løftet frem og får frihet til å uttrykke seg. Med musikken som drivkraft og en formidabel frivillig innsats i ryggen, ble også årets festival en opplevelse deltakerne og publikum sent vil glemme.

Neste år møtes vi igjen – samme sted, samme kraft.







VÅRENS FAGSEMINAR

4. og 5. april var det duket for fagseminar og generalforsamling ved Dissimilis nasjonale kompetansesenter. Over 40 påmeldte fra hele Norge fikk faglig påfyll, erfaringsutveksling og nye bekjenskaper gjennom en innholdsrik helg på Emma Hjorth.

Tekst: **SUNNIVA MOLVÆR IHLHAUG** Foto: **CHRISTIAN GATHE**

Fagseminaret gikk av stabelen fredag ettermiddag på Emma Kafé, som ligger like ved Dissimilis nasjonale kompetansesenter. Kvelden startet med en bevegende minikonsert med vokalist Isak Rosseland fra kompetansesenteret, og han satte stemningen for resten av helgen med sin framføring av *What a wonderful world*.

Kaja Lid, som er en erfaren Dissimilis-instruktør og kulturskolelærer ved Åfjord Kulturskole, ga oss et tanke-

vekkende foredrag om gruppeledelse og pedagogikk. Per Tøien fra styret i Dissimilis kompetansesenter bidro også til refleksjon gjennom sitt innlegg om verdier og organisasjonsbygging. I tillegg fikk vi møte Dissimilis Norges nye generalsekretær, Nathalie Sturim, som startet i sin nye stilling bare noen få dager før seminaret. Kvelden ble avsluttet med middag, sosialt samvær og åpen scene.

Lørdagen startet med et brak – eller

rettere sagt, med et "boom-whack" - da alle deltakerne fikk spille på boomwhackers sammen med trommesirkelpedagog Mikael Khei. Mikael var også leder på én av fire workshops som ble gjennomført denne dagen. Deltakerne kunne velge mellom workshops i trommesirkelpedagogikk, improvisasjon, fargenotasjon og inkluderende dans og scenekunst.

Til slutt fikk vi høre om to inspirerende prosjekter fra Dissimilis Norge. Sjur Aslak Skomedal Jensen fra Bodø fortalte

om Dissimilisbandet som han leder, og om film en som har blitt laget om dem – *This is Shrimp Dogs*. Øystein Remme fra Megabandet i Drammen fortalte om Megavision, som er Megabandets eget svar på Eurovision. Megavision ble gjennomført med stor ståhei på Drammen teater i januar, og både Øystein og Sjur inspirerte nok alle tilhørerne i salen med sitt engasjement for målgruppa.

Helgen ble rundet av med generalforsamling, hvor det blant annet ble

gjort endringer i vedtektene. Fremover skal daglig leder i Dissimilis Nasjonale kompetansesenter ha fast plass i styret til Dissimilis Norge. Tilsvarende får generalsekretær i Dissimilis Norge en fast plass i styret til stiftelsen. Dette er et viktig skritt i arbeidet med å styrke samhandlingen på tvers og legge til rette for et enda bedre samarbeid. Det nye styret i Dissimilis Norge består nå av styreleder Kjetil Ørbeck, samt styremedlemmene Trond Nordvik, Lillian Søren, Line

Austrud-Hjelle, Kaja Lid og Silje Kristine Ask. Varamedlemmer er Sjur Aslak Skomedal Jensen og Gunvor Elisabeth Grønneflåta Allard.

Dissimilis nasjonale kompetansesenter takker alle for et hyggelig fagseminar, og ønsker velkommen til nytt fagseminar i 2027. I 2026 arrangerer vi Dissimiliskonferansen – et større arrangement hvor det blir mer fokus på politikk, forskning og fag – og hvor alle i Dissimilis Norge er varmt velkomne til å delta.



Vi trenger mer funksjonsmangfold i kunsten – A-laget minner oss på hvorfor

Tidligere publisert på ballade.no, 7. februar

Rett etter jul hadde TV-programmet A-laget premiere på NRK. Hittil har det blitt sett av over en million seere. Programmet er et konsept hvor reportere med ulike funksjonsvariasjoner intervjuer kjente personer.



SUNNIVA MOLVÆR IHLHAUG, fagansvarlig i Dissimilis nasjonale kompetansesenter



LARS TINGELSTAD, kunstnerisk leder i Dissimilis nasjonale kompetansesenter og moderator i A-laget

Mange av reporterne er elever ved Dissimilis nasjonale kompetansesenter, og seansene ledes av Lars, som er kunstnerisk leder og instruktør her hos oss. Vi er veldig stolte av hva reporterne har fått til i samarbeid med Monster produksjonsselskap, og programmet har mottatt strålende kritikker fra mange hold.

I hver episode får vi se ett eller flere musikkinnslag, og vi får se tydelig hvordan gjestene blir berørt av musikken. Når Jonathan synger Coldplays "Fly on" blir statsministerens øyne blanke, og Herman Flesvig reagerer på samme måte av Adrians fremføring av Oscar Danielssons "Besværlig". Skal vi tro kommentarfeltene under videoklippene treffer musikkinnslagene TV-seerne på samme måte.

Hvorfor blir gjestene, og TV-seerne, så berørt av de musikalske tolkningene til Jonathan, Adrian og de andre musikerne i A-laget? I Dissimilis opplever vi at mange av våre musikere har lett for å formidle noe ekte og ufiltrert. Mange ganger har elevene våre lettere tilgang til dette enn oss som er lærere. Med dét har de en kunstnerisk fordel: Evnen til å berøre et publikum.

Jonathan og Adrian – og mange av musikerne med bakgrunn i Dissimilis – er erfarne formidlere som har stått på en rekke ulike scener. Når Dissimilis setter opp forestillinger eller har spilleoppdrag får vi ofte høre etterpå at publikum opplevde noe sterkt, ekte, rørende, eller over-

raskende. Dette er adjektiver som ligner responsen A-laget har fått. For det første, ligger det mange undervisningstimer, og mye øving bak alt som vises på en scene eller på TV-skjermen. Men kanskje er det også slik at noen av musikerne vi kjenner har en kunstnerisk fordel – altså evnen til å berøre et publikum – nettopp fordi de har et annet perspektiv eller en annerledes tilgang til verden enn majoritetsbefolkninga?

I kunsten kan det rett og slett være en fordel å oppleve, sanse, eller være i verden på en litt annerledes måte. Gjennom kunst søker man ofte å bringe på bane noen nye perspektiver – og hvem er ikke mer egna til dette enn personer som erfarer verden på en annerledes måte enn de fleste? Musiker og forfatter Bjørn Hatterud, som selv har en funksjonsnedsettelse, sier: «Har man en annerledes kropp, beveger man seg annerledes, sanser annerledes eller tenker annerledes – da har man et utrolig godt utgangspunkt for å lage ekstra interessant kunst.»¹

Samtidig må personer med utviklingshemming eller andre funksjonsvariasjoner ha muligheten til å opparbeide seg det tekniske håndverket som skal til for å forvalte dette utgangspunktet. På lik linje med alle andre musikere og kunstnere, innebærer det mange timer opplæring og øving. En del personer med utviklingshemming har behov for at denne opplæringa er tilrettelagt, og gjennomført av lærere med riktig kompetanse. Tilrette-



legginga kan dreie seg om for eksempel fysiske tilpasninger, alternative opplæringsmetoder, eller en særskilt kunnskap og relasjonskompetanse hos læreren.

Realiteten er at mange personer med utviklingshemming i Norge ikke har tilgang til kvalifisert undervisning innen musikk og andre kunstfag. Vi har for eksempel møtt flere som ikke har fått den tilrettelegginga de trenger for å lære seg å spille et instrument. Ofte starter diskrimineringa allerede i kulturskolen, hvor det mange steder er mangel på kompetanse og kunnskap om utviklingshemming. Videre fungerer de store kunst-institusjonene som portvoktere hvor personer med funksjonsnedsettelse har begrensa tilgang². Da er det kanskje ikke så rart at vi sjelden ser personer med utviklingshemming formidle musikk og kunst på offentlige arenaer.

I Konvensjonen om rettighetene til mennesker med nedsatt funksjonsevne (CRPD) står det at mennesker med nedsatt funksjonsevne har rett til å delta i kulturlivet på lik linje med andre (artikkel

30.1b). Når det i mange kommuner mangler kunnskap om kunstfaglig tilrettelegging, er det lenge til denne rettigheten blir oppfylt. Mange kulturskoler kunne for eksempel gagnes av å ansette musikkterapeuter, som blant annet har kompetanse til å veilede kolleger i tilrettelagt musikkopplæring.

I CRPD (artikkel 30.2) står det videre at mennesker med nedsatt funksjonsevne skal ha mulighet til å utvikle og utnytte sitt kreative, kunstneriske og intellektuelle potensial, ikke bare av hensyn til seg selv, men også til berikelse for samfunnet. Altså er grunnene til at vi trenger mer funksjonsmangfold i kunsten mange. Men den viktigste er kanskje denne: Hva går vi alle glipp av hvis vi ikke har nok rom i kunsten for personer med utviklingshemming eller andre funksjonsvariasjoner? Kan det hende at vi går glipp av en del god kunst?

Musikernes ufiltrerte og autentiske formidling av sangene rører noe dypt i mange av oss. Kanskje kan den følelsen lære oss noe om hvorfor vi trenger et

større kunstnerisk funksjonsmangfold – og om hvorfor vi må prioritere god kunstopplæring til alle som ønsker det.

¹ Dette forteller Bjørn Hatterud i kortfilmen "Hvordan lager man ekstra interessant kunst," av Mari Storstein for Kulturdirektoratet. Filmen ligger på youtube og Kulturdirektoratets nettsider.

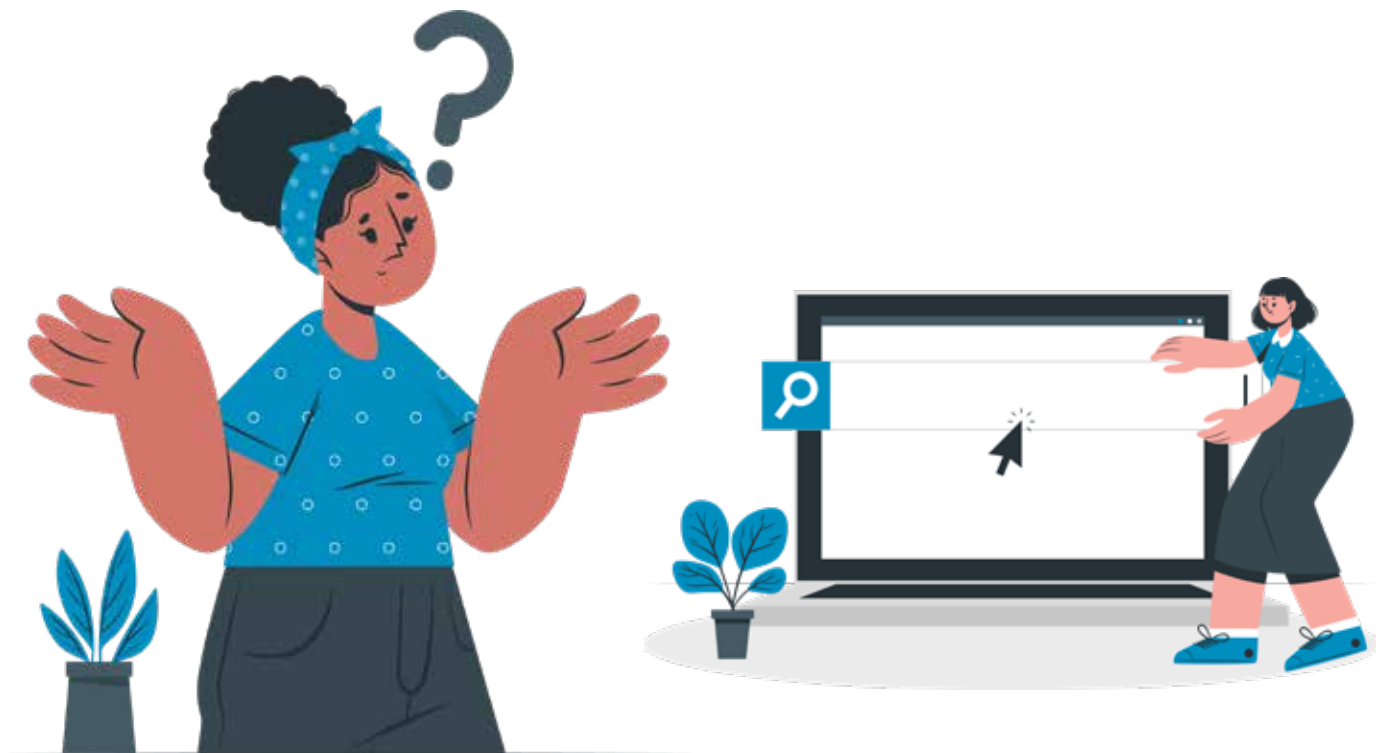
² Dette kommer fram i Kulturdirektoratets rapport "Tilgjengelige Kunstnerskap?" (Østern et. al. 2023)



Takk for at du rydder, det blir dyrene glade for!
Sammen om en ren by med Rusken
www.rusken.no/dyreruschen



Gjennom A-laget blir vi minnet på hva mennesker med ulike funksjonsvariasjoner har å tilby oss – både kunstnerisk, og som samfunn.



Nytt tilbud om veiledning i Dissimilis

Fra våren 2025 tilbyr Dissimilis nasjonale kompetansesenter en-til-en-veiledning over Teams for alle lærere og gruppeledere i Dissimilis Norge-grupper. Veiledningen kan blant annet dreie seg om utfordringer knyttet til undervisning, instruktørrollen, eller etiske og relasjonelle aspekter.

Tekst **SUNNIVA MOLVÆR IHLHAUG**

Kanskje du har en gruppe hvor timene føles kaotiske og lite produktive, eller en elev som det er vanskelig å kommunisere med? Eller kanskje du ønsker noen flere verktøy og metoder for at gruppa skal komme "videre" musikalsk?

I veiledning bruker vi din situasjon som utgangspunkt for en felles refleksjon, hvor vi sammen utforsker ulike

perspektiver og muligheter. Veiledning kan være en god anledning til å heve sin egen kompetanse og refleksjonsnivå - rett og slett en mulighet for å utvikle seg i instruktør-rollen.

Det er fagansvarlig ved kompetansesenteret, Sunniva Molvær Ihlhaug som gjennomfører veiledningen. Sunniva er utdannet musikkterapeut og har en

videreutdanning i veiledning, i tillegg til mange års erfaring som instruktør i Dissimilis.

Høres dette interessant ut?
Ta kontakt med:
sunniva@dissimilis.no

A|S|K|O
– vi forsyner Norge med mat

Helt Opplagt
på jobben



Sunnere - Renere - Enklere

Tlf. 0 23 46
www.HeltOpplagt.no

DISSIMILIS

NASJONALE KOMPETANSESENTER

Kompetansesenteret tilbyr kurs, veiledning og workshops innen tilrettelagte kulturtilbud. Våre dyktige instruktører reiser gjerne ut og bidrar i oppstartsfasen av nye tilbud, veileder inn i eksisterende aktiviteter og samarbeider med utdanningsinstitusjoner og aktører innen kulturarbeid.

REGIONALT TILBUD

På Emma Hjorth i Bærum tilbyr Dissimilis tilrettelagte aktiviteter innen musikk, dans og teater:

- Band
- Kor- og sanggrupper
- Dans og fysisk teater
- Musikk- og samspillsgrupper
- Individuell undervisning
- Seniortilbudet "På grensen til allsang"
- Sosiale aktiviteter som disko, huskonserter, jul- og sommerfest.



dissimilis.no

DISSIMILIS I VIKTIGE FELLESSKAP



Dissimilsgjengen på Gjensidigekonferansen.

Å være til stede der beslutninger tas og nettverk bygges, er en viktig del av Dissimilis Norges arbeid.

Tekst og foto: **NATHALIE STURIM**

Derfor er det et sentralt fokus å representere organisasjonen i ulike fora – særlig der det jobbes for mennesker med funksjonsvariasjoner og innen kunst- og kulturfeltet.

Generalsekretæren har denne våren deltatt i flere slike møter og samarbeidsarenaer. Gjennom dette arbeidet knyttes viktige relasjoner som kan styrke Dissimilis Norge som organisasjon – både når det gjelder synlighet, muligheter for støtte og posisjon i politiske og faglige sammenhenger. Det bidrar også til at flere kan finne veien til Dissimilis og bli en del av det inkluderende og skapende fellesskapet vi er så stolte av.



Generalsekretæren på Landsmøtehelgen for Norsk musikkråd og Musikkens studieforbund. FOTO SOUTH COAST CREATIVE



Frifond 25 årsfeiring.



NFU-konferansen.



Kulturalliansen årsmøte.



SOR-konferansen.

STØTTEKONSERT TV-AKSJONEN

VARMESENTRALEN **9. OKT**
KL. 18-21

Adr: Forneburingen 41



Billett
kjøpes i døren:
145,-

Årets TV-Aksjon går til Atlas-alliansen:

Stiftelsen Atlas-alliansen er funksjonshemmedes egen paraply-organisasjon som jobber for å fremme rettighetene og bedre levekårene for mennesker med funksjonsnedsettelse i det globale Sør. Deres mål er like rettigheter for alle mennesker og at all norsk bistand og humanitær innsats skal være inkluderende.

Stiftelsen Atlas-alliansen er opprettet av flere norske organisasjoner, blant annet Norges Handikapforbund og Mental Helse Ungdom.

Ledsagere gratis ved ledsagerbevis. Alle inntekter går til Atlas-alliansen.



Dissimilis nasjonale kompetansesenter selger diverse læremateriell for tilrettelegging av kreative aktiviteter, samt andre aktuelle Dissimilisartikler. Varene kan bestilles på e-post og telefon til post@dissimilis.no eller **+47 67 17 48 80**. Porto kommer i tillegg.



FESTIVAL T-SKJORTE OG HANDLENETT

FESTIVAL T-SKJORTE kr. 250,-
Fåes i svart eller hvit XS – XXL



HOODIE kr. 590,-
(produseres ved bestilling – noe leveringstid)
KUN SORT opp til XXL

GITARER



4-STRENGS GITAR
Gitaren er stemt slik at man får de ønskede akkordene ved å legge venstre pekefinger over den smalnede halsen. Dette stiller mindre krav til finmotorikk og styrke hos brukeren.

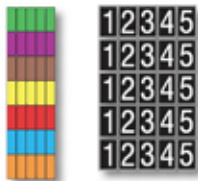


2- STRENGS BASS
Her får flere anledning til å lære seg å spille bass. Strengene er stemt som tredje (A) og fjerde (E) streng på en ordinær bass.

Både bassen og gitaren er merket etter «Alternativt notesystem basert på farger og tall, og kan fås både i akustisk og elektrisk versjon

FARGELAPPER

Sett med farger og tall til å merke instrumenter med: kr 120,-
Dissimilis har sitt eget alternative notasjonssystem basert på farger og tall, noe som gjør det enklere å mestre et instrument og spille sammen. Lappene kommer med enkel innføring i systemet. 15 av hver farge og av hvert tall.



For faglig inspirasjon og påfyll, besøk vår nettside:



Ta kontakt med SUCH på mail:
s.e.heien@hotmail.com eller
telefon: (+47) 48 14 25 97.

DISSIMILIS
NORGE:



ALTA
Geir Harald Lunde

ASKIM
PULS

BERGEN
Proffene
Ressurssirkelen Iris
Tveiterås ungdomskor
Ferske Kneipbrød
Magneten Frivilighetssentral

BODØ
Samspillgruppen
Shrimp dogs
Sang og Musikk for alle

BØMLO
The Jokers
Singel og Sand
Hiv o Hoj

DRAMMEN
Pilter
Pjølter
Megakor
Junior
Micro
Eiker
Kings of the rock
Di Joviale
Sidesporet
Mega Eiker
The Proud voices
Blanda drops

FINNSNES
The Stars

FROGN
After 7

FJORD:
Foxy

HALDEN
Gledessprederne

HADELAND
The Unik Angel Band

HARSTAD
Rockefår
Kor i huleste

HOLMESTRAD
Holmestrand kulturskole

HURUM
Hurøgjengen Vise Versa
Hurøgjengen Krutt

INDERØY
Gullfiskrockerne

KRISTIANSAND:
Sang og Musikk for alle

KRISTIANSUND
Color of Music
Atlanterhavsbandet
Venner
Gla'Guttan

KARMØY:
Gneist

KONGSBERG
Krutt
In our souls

KVINNHHERAD
Amigos

LARSNES
Husbandet

LARVIK
Mosaikk1
Mosaikk 2
Tom Buggi Band

LEVANGER
Totom
Samklang

LILLEHAMMER
Sing Song Singers

LIER
Up with Downs
Yo Yo Band
revygruppen Lurt
Brazz Banden

MOSS
Samspillbandet

MODUM
SMK Viking

MYRE
Øksnes Kulturskole

NAMNÅ
Rytmeregn

NESODDEN
The Handy Band

NES
DissiNes

NITTEDAL
Det Grenseløse Teateret

NOTODDEN
Notodden Kulturgruppe

NORD-AURDAL
Oppvask

OSLO
Creatures of the night
X-Ray
Atelier Blekksprut
Williamsbandet

RISSA
Go Stømning

SANDVIKA
Føniks
Svaler
Dissimiliskoret
Sanggruppa
Erik Band
Miniband
Glade Ekko
Ultralyd
Hurricane
Disco-Tiger
Globalt oppvarmingsband
Lerka
Flyvende Sirkus
TT-Cowboys
Dissis It
Piratbandet
På Grensen til Allsang
Kolibri
Yosuf & Funkfabrikken
Rakkerungene
Rabbagastene
SuperKidza
Eye of the tiger
Redmoon
Rockebarna

SANDNES
Krafttak for samspill og sang
Blanda drops
Krime
Teater egenart
Sandnes - Kor
Teater egenart

SANDEFJORD
Breakout
Blackout
Dino Gass

SALTDAL
Camilla Band

SANDNESSJØEN
Ingvilds

SARPSBORG
Kom og Syng Koret
Spilloppgjengen

SKAUN
Skaun kulturskole

SORTLAND
Shivago

SOLA
Sola kommune,
tilrettelagt fritid
Sang og Musikk for alle

STJØRDAL
Fosseduren
Kultura

SNÅSA
Arnes Band

TRONDHEIM
Integretto
Integretto
Guttegruppa
Jentegruppa
DANS
Zingo
Sang og musikk for alle
Pimpernell
Dramatur
Sikk-Sakk
Stjernetheater
Null Filter
Zesar
Ankora
Korall
Giltra Pimpernell

TROMSØ
Blinklys
Alfheim Rockers
Zana Zol
Dr. Jep
Sang og Musikk for alle

VADSØ
Alle Tiders Band

VOSS
Supergruppo

VÅGAN:
Bad Boys&the Boomwhackers
Vågakallan

ÅFJORD
Lydløst

ÅLESUND:
Jugendteateret TL ungdom

Skap sommerminner for livet!

Solgården i Spania

Ferie for alle

2026 i salg nå!



Inkludert:

- Bagasjeservice
- Eget charterfly
- Transfer
- Norsktalende personale
- Helsepersonell
- Aktiviteter og underholdning for hele familien

Barnerabatt

Ledsagerstøtte – les mer på solgarden.no

Vi har:

- Flere basseng
- Plaskebasseng
- Minigolf
- Tennisbane
- Turterreng
- Treningsrom
- Tilrettelagt for rullestoler

Vi praktiserer ikke enkeltromstillegg

Følg oss på



For mer informasjon og bestilling: solgarden.no

E-post: booking@solgarden.no • Tlf 24 14 66 60